

BOERDERIJ 'DE OUDE KUIPER' en 'NIEUWE KUIPER' HENGELO. Ruurloseweg 74

De Oude Kuiper.

De eerste vermeldingen van dit goed komt al in **1499 ??** voor.

De ankergebinten zijn voorzien van merktekens die een 16^e-eeuwse datering aangeven. Het was in die tijd zeker een hallenhuisboerderij. Maar op een verpondingskaart uit 1711 staat aangegeven als een boerderij met een dwarsvoorhuis, een T-boerderij ook wel IJsselhoeve genaamd. Opvallend, want dergelijk type boerderijen bestonden toen nog niet. Wel vanaf ca. 1750 de eerste krukhuysboerderij, die vanaf die tijd langzaam tot ontwikkeling kwam. De vraag doet zich dan voor, was het wel een boerderij of wie was in die tijd eigenaar.

De naam is nu '*Oude Kuiper*' en rond 1711 was dit '*Kleijne Stenderinck of Cuijpersgoet*' en daarvoor '*Stemmers of Srenderinck*'. In ieder geval was het een leengoed.

Bij leenboerderijen was het veelal zo, waren er meer boerderijen, dan werd meestal van de belangrijkste of grootste boerderij die boer ook aangesteld als rentmeester. Hij had o.a. dan ook als taak het toezicht op het innen van de pacht. De pacht werd veelal betaald in natura en opgeslagen in een spieker. Het woord 'spieker' komt van 'spicarium of spice' latijn voor korenaren, dus een graanopslag ruimte. Het waren van oorsprong houten gebouwen meestal op palen, veilig voor ongedierte en om de spullen droog op te slaan. In de late middeleeuwen werden ze meestal voorzien van stenen muren en in de 17^e eeuw zie je een omvorming meer naar een buitenplaats. Kleinere spiekers waren meestal eigendom van stedelijke regenten die hun geld belegd hadden in enkele boerderijen die verpacht waren. Aan de boerderij werd dan meestal een ends- of landsheerkamer gebouwd. In de Achterhoek spreken we vaak over 'Baovenkamer'. Daarna werd het veelal een kamer voor de eigenaar die daar met zijn familie verbleef gedurende de zomer en of tijdens de jachttijd. Zo kon hij de pachters in de oogsttijd goed in de gaten houden of zij correct hun pacht in nature een afgeleide van de opbrengst van het land, afdroegen en in het najaar of er niet gestroopt werd. Rond 1850 raakten ze buiten gebruik en gingen daar vaak de boer en boerin wonen als hun kinderen de boerderij hadden overgenomen.

De plattegrondtekening van 1924 laat alleen aan de linkerkant een uitbouw zien met daarin een opkamer boven de kelder, wat doet denken aan een krukboerderij. De kamer telde 2 beddenkasten en een kast.

Een krukhuysboerderij wil zeggen, dat het dat het voorhuis in het hallenhuis aan een zijde werd uitgebouwd en werd voorzien van een hoge kopgevel met dezelfde hoogte als de voorgevel. De muren van het voorhuis kregen hierbij een dragende functie voor de kapconstructie en de uitbouw werd voorzien van een schilddak. Een krukhuys ook wel L-boerderij genoemd was de voorloper van de dwarsboerderij de T-boerderij of ook wel IJsselhoeve genaamd.

De 'kruk' ontstond door ruimte gebrek in de boerderij. In de steden speelde de behoefte aan wooncomfort al langer een rol, die resulteerde in het maken van pronk- en slaapkamers. Het platteland nam dit geleidelijk aan over. Maar ook door productieverhoging in de landbouw was extra berg- en werkruimte nodig, zoals melkkelders, karnruimten, weefkamers en een plek om veevoer te bereiden.

De opmetingsplattegrond in 1924 geeft geen T-model weer. Het zou kunnen dat aan de linkerrand een endskamer aangebouwd heeft gezeten, maar helaas is dit in de huidige

situatie niet meer na te gaan. Zou hij er geweest zijn, dan moet hij ook al voor 1921 afgebroken zijn.

Zou deze boerderij, vanaf 1711, een T-model boerderij zijn geweest, dan is het meest verbazende, dat de 'Boerderijonderzoeker' Klaas Uilkema in 1921 deze boerderij niet heeft gedocumenteerd, maar wel de naast gelegen boerderij de 'Nieuwe Kuiper'.

'Klaas Uilkema was een bekende boerderijonderzoeker begin 20^e eeuw. Hij documenteerde in opdracht van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde en later het Fonds Landbouw Export 388 boerderijen in Nederland, grotendeels tussen 1920 en 1934. Door allerlei oorzaken en conflicten is zijn werk nooit uitgegeven geweest. In 1991 bracht de Stichting Boerderij Onderzoek zijn werk in boekvorm uit. In het boek beschreef Ellen van Olst een biografie over het leven van Klaas Uilkema en beschreef alle foto's en opmetingen. In de beide delen staat het verhaal van de Nieuwe Kuiper uitgewerkt.'

Klaas Uilkema bezocht de 'Nieuwe Kuiper' op 30 september 1921. De 'Nieuwe Kuiper' is een krukhuisboerderij. Hij zag in deze uitbouw, terecht een eerste aanzet tot de T-huisontwikkeling. Op de achterkant van de foto schreef hij: *'Achterhoeksche ontwikkeling van het krukhuis'*. In de opmetingstekening geeft hij aan, gebouwd ± 1800. Het vreemde is dat hij een onderzoek doet bij een boerderij gebouwd ± 1800 terwijl hij de naast gelegen boerderij niet bezocht of in zijn onderzoek betrokken heeft. Deze zou dan in de ontwikkeling als T-model veel interessanter zijn geweest, want dat type ontstond pas rond 1845 Hier zou er een staan, die al bekend was in 1711!

Gelet op de foto van de 'Nieuwe Kuiper' gemaakt door Klaas Uilkema in 1921, zie je nog net een stukje van de 'Oude Kuiper' aan de linkerzijde. Die foto geeft weer een krukboerderij.

Gelet op dit alles kan ik niet anders concluderen dan dat men op de verpondingskaart deze boerderij belangrijker heeft aangegeven en niet overeenkomende met de werkelijkheid. Of men heeft tussen 1711 en 1921 het voorhuis terug gebracht naar een krukhuismodel, maar waarom zou je dit doen!

Foto krukhuus waar het oude vlechtwerk nog doorloopt in de voorgevel 'Klein Schuilenberg' Olst

'De Oude Kuiper' is vermoedelijk wel een vroege krukboerderij. In de begintijd liet men soms het bestaande metselwerk intact zodat de oude contour van het hallenhuis nog zichtbaar was. Veelal bij de overgang van hout, vakwerk, twijgen met leem, naar stenen gevels werd

de gehele gevel nieuw aanbracht. Helaas is het hier niet te achterhalen hoe de gevel er uit heeft gezien.

Ook de oude kelder is helaas niet meer zichtbaar. Beide bouw van het nieuwe voorhuis heeft men de opkamer laten vervallen door de vloer even hoog te maken als de naast gelegen ruimten. Opvallend is wel dat hier thans een balklaagvloer aanwezig is. Dit geeft aan, dat men waarschijnlijk alleen het gemetselde gewelfdek heeft weg gehaald voor de vloerverlaging. Het kan ook zijn, dat men de overgebleven ruimte opgevuld heeft met zand omdat deze niet meer bruikbaar was. Het is haast wel zeker dat men daarom gekozen heeft om op een andere plek in het voorhuis de nieuwe kelder te bouwen. In 1885 was het voorhuis ook al niet meer in een goede staat omdat in de verkoopomschrijving wordt gesproken over 'huis', etc. en bij de Nieuwe Kuiper over 'Goed onderhouden huis'. Misschien is mede daarom het voorhuis in 1924 vervangen.

De boerderij werd bij inzet en toeslag op 6 en 20 juli 1885 te koop aangeboden samen met de 'Nieuwe Kuiper' en 'De Bargel' met ongeveer 100 hectare. Deze verkoop is niet doorgegaan.

In 1920 wordt de boerderij opnieuw te koop aangeboden. Bij de boerderij is dan ongeveer 41 hectare grond. Hoogste inschrijver was August Bernhard Dickmann die op 1 april 1921 eigenaar wordt inclusief ongeveer 4,64 hectare grond. August Bernhard Dickmann is geboren in Isselburg (Duitsland) en trouwt op 24 november 1916 te Warnsveld op 38 jarige leeftijd met Paulina Grada Maria Holtslag, Zij is 33 jaar oud en is geboren op 24 november 1916 en woonde toen te Warnsveld. De overige hectares werden verkocht in 22 percelen.

Op de bouwtekening van 1924 was de indeling van de boerderij als volgt: Op de deel achterin rechts, twee paardenstallen, drie varkenshokken en een wasplaats. Aan de linkerkant: een varkenshok en plek voor acht stuks koeien. Voor op de deel is ook een rosmolen aanwezig geweest, maar die was vermoedelijk toen al verwijderd. Achterin tussen de deeldeuren en de paardenbox was de privaat.

De indeling van het voorhuis: Aan de linkerkant opkamer waaronder een kelder met 2 beddenkasten, midden de woonkeuken met ook 2 beddenkasten en rechts een doorloopruimte-melkkamer.

De familie Dickmann gaat na de koop wonen in de boerderij. Zij vragen eind 1923 architect D. Kuipers te Ruurlo een plan te maken voor een nieuw voorhuis met ook een extra schuur naast de deel met daarin 9 varkenshokken. Dit plan wordt in april 1924 bij de gemeente Hengelo ingediend. Om welke reden men dit plan heeft ingetrokken is niet bekend. Want in dezelfde tijd wordt een ander plan ingediend dat alleen voorziet in het bouwen van een nieuw voorhuis. In november 1924 wordt er ook een vergunning aangevraagd voor een nieuwe wagenschuur die vergunning in december wordt 1924 verleend.

In het nieuwe voorhuis is de voorgevel 3 meter naar voren vergroot en de 'kruk' is er afgehaald.

De indeling werd als volgt:

De gang kwam wat excentrisch gelegen, dwars door het huis te lopen met aan de linker voorzijde een kamer met daar achter nog een kamer. De voorste kamer werd de 'zondagse kamer' en de achterste, die het dichtste bij de keuken lag, de dagelijkse woonkamer. De beide kamers werden onderling gescheiden door twee schuifdeuren. Deze uitvoering wordt ook wel 'kamer en suite' genoemd. De 'zondagse kamer' was een pronkkamer die alleen met de zondagen of voor zakelijke afspraken, grote visites of het bezoek van de dominee of pastoor gebruikt werd. Achter de woonkamer, bereikbaar vanuit de gang, werd een toilet

gemaakt. Ook op de deel kwam achter de brandmuur een kleine via de koeienstal bereikbare toiletruimte, voor het personeel.

Aan de rechterszijde werden 2 slaapkamers gebouwd met daarachter de woonkeuken. Het aanrechtblad met een pomp kwam voor het raam en het fornuis onder een nieuwe schouw. Achter de keuken op de deel, werd een washok gebouwd, ook met pomp voor het reinigen van o.a. het melkgerei en voor de bereiding van veevoer.

In de gang kwam een trap naar boven. Boven werden aan de rechterzijde 2 slaapkamers gemaakt. Dan was er ook nog een slaapkamer boven de kamers, maar die was alleen via de trap op de deel bereikbaar en diende als kamer voor de knecht. Vermoedelijk had de familie Dickmann vanaf het begin een knecht. In ieder geval in 1925, dit lezende in de Graafschap-bode van 4 december 1925: *'De knecht van den landbouwer A. B. Dickman viel deze week van een wagen stroo, met 't gevolg dat hij een arm brak.'*

Dickman was een zeer goede fokker. Hij behaalde vele 1^e prijzen met zijn varkens maar ook met schapen en koeien. Zijn koeien werden opgenomen in het *'Nederlandsch Rundvee Stamboek'* en zijn schapen in het stamboek van *'De Schapenfokkerij Gelderland'*. Volgens het dagblad *'Het Vaderland'* van 27 juli 1928 behaalde hij op een *'Landelijke tentoonstelling'* op het Malieveld te Den Haag, een 1^e prijs in de afdeling C van dragende zeugen, ouder dan 2½ jaar, als ook in de afdeling D van dragende zeugen beneden 2½ jaar. Vele jaren werd hij 1^e bij vele wedstrijden.

Dickmann was niet alleen een volhardend fokker, hij zat ook in diverse besturen. Zo was hij o.a. secretaris van de varkensfokvereniging *'Hengelo'* en medeoprichter en eerste voorzitter van de *'Bond van Varkensfokverenigingen'*. (Graafschap bode 15 oktober 1934) Daarnaast was hij keurmeester bij diverse tentoonstellingen van varkens.

Op 8 augustus 1938 overlijdt Dickmann op 59 jarige leeftijd. Het bedrijf in eerste instantie voorgezet door de weduwe. Ook zij neemt deel aan de diverse wedstrijden met de varkens en schapen met ook zeer goede resultaten. (Graafschap Bode 25 augustus 1939) Op 14 april 1939 trad hun dochter Paulina Grada Johanna Maria in het huwelijk met Petrus Wilhelmus Smeenk uit Steenderen, die het bedrijf van die dag af voortzette.

De indeling van de deel is nog altijd hetzelfde gebleven. In de gebinten zijn nog altijd de merktekens uit het begin van de 16^e eeuw zichtbaar. De sporenkap met haanhouten is grotendeels vernieuwd, hoewel een gedeelte van de eikensporen en haanhouten vanaf het begin van de bouw nog aanwezig zijn. In de gebintconstructie aan de voorkant op de deel zijn nog sporen aanwezig van de daar aanwezig geweest zijnde rosmolen. De paardenboxen stammen uit ca 1885 toen de indeling vermoedelijk wat aangepast is. Een bijzondere boerderij.

De Nieuwe Kuiper.

Deze boerderij is sinds 1993 een gemeentelijkmonument.

In het kader van een historisch boerderij-onderzoek in Nederland bezocht op 30 september 1921 Klaas Uilkema deze boerderij.¹ Zie onder 'Oude Kuiper' en omschreef de boerderij als volgt:

Het woongedeelte van deze boerderij, die overigens de gewone enkelvoudige hallehuisvorm vertoonde, had een aan één zijde opgelicht dak, terwijl de muur daar tevens iets naar buiten was verplaatst. Aan deze kant bevond zich een kelder, die door de uitbouw moet zijn vergroot. De ophoging van de zijmuur maakte het bovendien mogelijk de ruimte boven de kelder tot volledige opkamer uit te bouwen, zij het dat deze nog wel een gedeeltelijk schuine zoldering zal hebben gehad. Uilkema zag in deze uitbouw terecht een eerste aanzet tot de T-huisontwikkeling. Op de achterkant van de foto schreef hij tenminste: 'Achterhoeksche ontwikkeling van het krukhuis..'. In het voorhuis bevond zich verder een keuken met een vloer van plavuizen ('estriken') en bedsteden zonder deuren. De grote schouw lag aan de scheidingswand met de zijbeuk, aan de kant van de kelder. Aangezien men een kelder over het algemeen zo koel mogelijk wenste te houden was dit een uit warmtetechnisch oogpunt gezien vreemde oplossing. Het is echter niet zeker dat de kelder hier ook werkelijk als melk bewaar ruimte dienst deed. In de andere zijbeuk bevond zich namelijk een waskamer met afgescheiden 'melkkamer', die in open verbinding stond met de gang. De benaming suggereert dat men de melk hier bewaarde, maar het veldwerk bevat over het feitelijke gebruik van deze ruimten jammer genoeg maar weinig informatie. In het bedrijfs gedeelte bevond zich in één van de zijbeuken een potstal van een halve meter diep; aan de andere zijde lagen onder meer varkenshokken, paardestal en een toilet. Op de balken boven de open deel werd graan geborgen (rogge); op de lagere zoldertjes boven de zijbeuken hooi. Op het erf stond verder nog een (niet op de foto zichtbare) wagenschuur. Deze had volgens de aantekeningen op het veldwerk ankerbalkgebinten en wanden met een lage grondmuur (30 cm) met daarboven een opbouw met verticaal beschoot. Uilkema noteerde dat zich tussen de planken van het beschoot wijde kieren bevonden; deze zullen vermoedelijk bewust zijn aangebracht voor ventilatie. Tenslotte stond hier nog een vierroedenberg voor rogge en een éénroedeberg voor haver. De oogst werd bij deze boerderij dus nog voor een aanzienlijk deel buiten opgeslagen. In Uilkema's Gelderse notitieboekje staat echter een aantekening over de Achterhoek, waaruit blijkt dat men hier in het begin van deze eeuw op veel bedrijven overging tot de bouw van afzonderlijke graanschuren met grondtasruimte. Op deze boerderij lijkt van een dergelijke ontwikkeling nog geen sprake te zijn geweest.

KU-94 (30 september 1921)

Hengelo (Gld.)

boerderij 'De Nieuwe Kuiper' van A. Wesselink

¹ Uilkema, een historisch boerderij-onderzoek. Boerderij-onderzoek in Nederland 1914-1934. Deel 2(1991)–[E.L. van Olst](#)

Helaas is niet na te gaan waarom hij deze boerderij uit koos om te beschrijven, mede omdat de gebinten merktekens hebben, die verschillend en door elkaar gebruikt zijn en stammen uit 1650 en 1750 ofwel het zijn hergebruikte ankergebinten. Helaas is door aftimmeringen, de sporenkap van het voorhuis niet te controleren op mogelijk oude sporen of haanhouten met merktekens maar vermoedelijk zijn deze niet of niet meer aanwezig volgens de eigenaar.

Wat opvalt in alle notities van Uilkema is, dat hij nooit iets schrijft of genoteerd heeft over telmerken, behalve bij een boerderij in Haarle waar hij in wat schetsjes, mogelijk voor uitleg, aangeeft een telmerk en dit weer doorgeschrapt heeft.

Uilkema zag deze boerderij als voorbeeld in de 'Achterhoeksche ontwikkeling van het krukhuus' omdat de boerderij een hallenhuisvorm vertoonde, de muur naar buiten was geplaatst en het dak aan die zijde was opgelicht. Maar ook omdat aan die kant zich de kelder bevond met opkamer. Verder viel hem op, dat de schouw aan de andere zijde tegen de scheidingswand was gebouwd.

Nieuwe Kuiper.

In het Tafel richtersambt Hengelo, buurtschap Noordwijk- Periode 1696-1805 wordt vermelding gemaakt, dat op 24 maart 1757 bij akte, een gedeelte 11/21 deel, van Klein Stenderink wordt afgesplitst en krijgt de naam 'Nieuw Kuipersplaats'. Eigenaresse wordt dan Theodorus Cristiaans en zijn vrouw A.M. Campman. Begin 1819 is het goed in het bezit van P.A. Gallée en J Mellink en wordt het genoemd in de taxatie van P.A. Gallée tussen 1758 en 1829. Daarin wordt het goed omschreven bestaande uit o.a 'een Bouwmanswoning waaraan een Lantheerskamer. Hieruit valt te concluderen, dat tussen 1757 en 1829 er een boerderij(tje) heeft gestaan waaraan vast of naast gebouwd een landsheerkamer.

Het opvallendste op de foto van Uilkema is, dat de zijgevel van de boerderij met de 'kruk' uitbouw, zichtbaar onderlangs gestukadoord is. Idem de daar dwars opstaande gevel tot hoogte van de goot. Stucwerk kom je niet tegen aan de buitenzijde op dergelijke boerderijen, alleen als er buitenmuren weg gebroken zijn. Dit alles duidt er op dat hier een eerder gebouwd gedeelte weg gebroken is. Zelfs het vensterkozijn laat rond dit kozijn, een ander licht gekleurd metselwerk zien, ingevuld als een litteken.

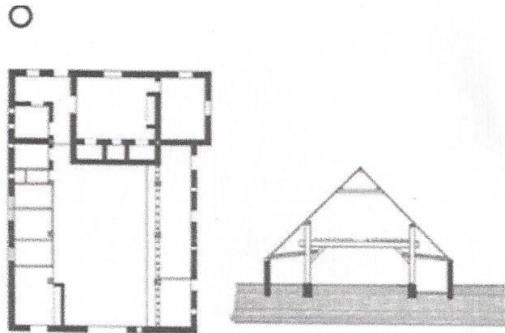
Uilkema had er ook geen tijd voor om de gehele geschiedenis van de bezochte boerderij uit te zoeken en vroeg aan de bewoner-eigenaar naar de geschiedenis van het bouwwerk zover dat dit bekend was. Zo ook hier en waarschijnlijk heeft de toenmalige bewoner Albert Wesselink hem verteld dat de boerderij rond 1800 gebouwd is, waarschijnlijk uit overlevering. Mede daardoor zag Uilkema hier in deze boerderij de eerste ontwikkelingen van een krukhuus. Albert Wesselink werd in 1920 eigenaar en bewoner na een openbare verkoping.

Landsheerkamer.

Een landheerkamer was een vertrek voor de eigenaar van de grond met boerderij. Veelal lieten stedelijke regenten die hun geld belegd hadden in grond en boerderijen die verpacht waren, aan een van de verpachte boerderijen een kamer bouwen. In de Achterhoek spreken we vaak over 'Ends- of Baovenkamer'. Daarna werd het veelal een kamer voor de boer die daar met zijn familie verbleef gedurende de zomer en of tijdens de jachttijd. Zo kon hij de

pachters in de oogsttijd goed in de gaten houden of zij correct hun pacht in nature een afgeleide van de opbrengst van het land, afdroegen en in het najaar of er niet gestroopt werd. Rond 1850 raakten ze buiten gebruik en gingen daar vaak de boer en boerin wonen als hun kinderen de boerderij hadden overgenomen.

Soms stond de landsheerkamer los van de boerderij maar bijna altijd waren ze voorzien van een schoorsteen en in platte grond werden ze veelal vierkant gebouwd, zo ook hier.

Kijk je naar de plattegrond, dan zie je een vierkant als woonkamer inclusief de beddekast ruimten. De naast gelegen kelder werd door de boer gebruikt voor opslag van producten als melk, boter en kaas. etc. Mede gelet op de steenformaten van de voorgevel heeft waarschijnlijk de deur in de huidige gang naar de kamer dienst gedaan als toegangsdeur en mede daarom was de waterput vlak bij die ingang gelegen.

Boerderij.

Boven de kelder en aangebouwd aan de zijkant en achterzijde van de opkamer heeft waarschijnlijk de eerste boerderij gestaan. Toen er gestopt werd met het gebruik van de landheerkamer door de nieuwe eigenaar is dat gedeelte gesloopt en heeft men de landsheerkamer als het ware ingebouwd. Dit is ook te constateren aan de gevelsteen die aan geheeld is in een ander formaat zowel aan de linker als rechter zijde van de voorgevel. Het rabatwerk is bij de opkamer ook hoger aangebracht, om het stucwerk wat zichtbaar was op de foto van 1921 te maskeren.

De ankergebinten zijn hergebruikt zoals eerder aangegeven.

De schuren zijn later aangebouwd. De overgang van de schuur naar de boerderij is op een fraaie wijze uitgevoerd.

Kelder.

Van oudsher heeft men kelders gemaakt van metselwerk. Staat de kelder in het grondwater dan zal door de opwaartse druk hiervan de bodem en wanden willen doen doorbuigen. Daar baksteen gewoonlijk geen trekspanning kan opnemen, werden de kelders in oorsprong in zwaar metselwerk uitgevoerd en als extra ballast voorzien van een gemetseld gewelfdek. Als zekerheid van geen lekkage, bouwde men soms ingewikkelde bodem en wandconstructies. Deze constructies gaven nog geen volledige zekerheid. Om zekerheid te krijgen dat de kelder niet zou lekken, werd daarom genoeg genomen met een ondiepe aanleg van de kelder. Om geen geringe kelderhoogte te krijgen, verhoogde men de balklaag boven de kelder, zodat daarboven een opkamer kwam.

Vermoedelijk zo ook hier, had men in bepaalde tijden last van hoog grondwater. Volgens de bewoners van de 'Oude Kuiper' komt dit ca 2 keer per jaar voor en staat er soms water in de

kelder. Bij deze kelder was dit vroeger vermoedelijk ook zo en is hij om die reden voorzien van een nieuwe hogere vloer.

Wat opvalt in de opmeting van Uilkema is, dat hij niet de kelder opgenomen heeft maar alleen onder de opkamer vermeld heeft, dat daar een kelder aanwezig is. Opvallend omdat de muur achter de 'Bozem' 2 steens dik gemetseld is en in de kelder daar nog weer een extra muur tegenaan staat. Dit alles oogt, dat de kelder later tegen de Bozem muur gebouwd zou zijn, ware het niet dat het buitenmetselwerk van de voorgevel dezelfde steen laat zien, van de huidige voorkamer tot bijna halverwege de opkamer.

Bozem.

Wat opvalt in deze boerderij is een 'houten richel' van de 'bozem' die als voorstelling heeft het 'geteld-geld motief'. Dit motief is hier zeer fraai weer gegeven, iets wat je zelden of nooit tegen komt en zeker niet in dit soort bouwwerken. Je ziet die rijtjes uitgeteld geld in die tijd wel op schilderijen met wisselaars en kooplui. Het uitzonderlijk goed snijwerk stamt uit ca 1625 met een speling van 15 jaar beide kanten op. Het kan nooit zijn dat het voor dit bouwwerk gemaakt is omdat de landheerkamer er toen nog niet was, maar waar komt het dan

vandaan? De bietenkleurige tegels aan de rechterzijde onder de richel stammen uit ca 1750-1800.

Het bezit ging in 1805 over van Teodorus Cristiaens aan Anthony Wijnveld en in 1819 naar J.H. Gallee. Cristaens had meer bezittingen in Zutphen maar ook bezit in Vorden. Helaas is er geen archief van hem bewaard gebleven. Zover zijn toenmalig bezit te controleren valt, heeft er geen afbraak plaats gevonden van een van zijn bezittingen in zijn tijd als eigenaar, behalve het Addynck in Vorden. Hij heeft het oude Addynck rond 1780 laten slopen nadat hij eerst een nieuw Addink heeft laten bouwen.⁴ Gelet op de leeftijd van de houten richel zou het heel goed kunnen zijn dat hier sprake is van hergebruik afkomstig van het 'Oude Addynck' uit Vorden.

© Wim Jansen
Steenderen augustus 2017

⁴ F. Keverling Buisman (red.), 1998. "Hackfort, huis & landgoed